

ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนปทุมคงคาประชานิรมิต จังหวัดนครราชสีมา
The study of students' satisfaction with learning music
Students in the high school level Pakthongchai
Prachaniramit School Nakhonratchasima

กฤษฎา กองสวรรค์
Krisada Kongsawan

นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขานตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนปทุมคงชาภิรมย์ จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนจำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินความพึงพอใจ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนปทุมคงชาภิรมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับมากไปน้อย คือ ด้านครูผู้สอน ด้านเนื้อหาสาระและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่ออุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ และด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, การจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

Abstract

The purposes of this research were to study the satisfaction of learning western music of the students from Pakthongchai Prachanirarnit School, Nakhonratchasima. The sample group consisted of 291 students from Pakthongchai Prachanirarnit School. The research instrument was a rating scale questionnaire and the data analysis employed percentage, mean, and standard deviation. The research finding was found that the overall satisfaction of learning western music of the students from Pakthongchai Prachanirarnit School was at the high level in the aspect of teacher along with the aspect of lessons, learning activities,

learning assessment and evaluation, learning media and resources, and the place and surroundings.

Keywords: Satisfaction, Universal Music, Students in the high school level

ความเป็นมาของปัญหา

ดนตรีเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและมีความสัมพันธ์ทางจิตใจกับมนุษย์มาช้านานตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ดนตรีถูกสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อความสบายอกสบายใจ ใช้ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาหรือเพื่อประกอบการร่ายรำ นอกจากนี้ดนตรียังมีคุณค่าต่อการพัฒนาด้านต่างๆ ทั้งด้านการสร้างสรรค์ คุณค่าทางสังคม ด้านร่างกาย สติปัญญาและด้านอารมณ์ (हररषा नलवलषयर, 2540:น.195)

การเรียนการสอนดนตรีให้ได้ผลตามความมุ่งหมายนั้นควรตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดทางทฤษฎีดนตรีของนักการศึกษาดนตรีที่มีความรู้และประสบการณ์ เนื่องจากจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะทางด้านดนตรีในเวลาอันสั้นโดยไม่ผิดเพี้ยน ซึ่งนักการศึกษาดนตรีที่มีชื่อเสียง มีความรู้ทางทฤษฎีดนตรี มีประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและมีการนำไปใช้ในประเทศต่างๆ ได้แก่ แนวคิดของ Emile Jaques – Dalcroze ที่เชื่อว่าการพัฒนาการฟังควบคู่ไปกับการตอบสนอง โดยการเคลื่อนไหวร่างกายช่วยทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านดนตรีได้ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของ ยูริธึมมิกส์ (Eurhythmics) เป็นการสอนให้ผู้เรียนรู้จักการเคลื่อนไหวทางจังหวะที่ดีให้เข้ากับจังหวะดนตรี นอกจากนี้ยังมีแนวคิดของ Carl Orff ซึ่งเน้นที่กระบวนการจากสิ่งง่ายๆ ที่สุดก่อนและแสดงออกถึงจังหวะตก อัดราจังหวะ ความเร็วจังหวะ เป็นการได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้เข้าใจองค์ประกอบของดนตรีอย่างลึกซึ้ง แนวคิดของนักการศึกษาที่น่าสนใจอีกแนวคิดหนึ่งคือ Zoltan Kodaly ซึ่งเน้นการร้องเป็นหลัก รวมไปถึงการอ่านโน้ตด้วยโดยใช้วิธีการต่างๆ ในการฝึกฝนการร้องและการอ่าน เช่น โทนิคซอล-ฟา สัญญาณ

มือ สัญลักษณ์ของจังหวัดพะเยา เพลงที่ใช้สอนในระยะแรกควรเป็นเพลงพื้นบ้าน เพราะผู้เรียนจะรู้จักดีที่สุด ภายหลังจึงนำเพลงชั้นสูงที่มีคุณค่ามาใช้ในการเรียนการสอน จะเห็นได้ว่าแต่ละแนวคิดมีวิธีการสอนและจุดเด่นแตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตาม ทั้งสามแนวคิดนี้มีเป้าหมายพื้นฐานเดียวกัน คือการให้ประสบการณ์ทางดนตรีแก่ผู้เรียน โดยคำนึงถึงการพัฒนาแนวคิดและทักษะทางดนตรีแก่ผู้เรียน โดยคำนึงถึงการพัฒนาแนวคิดและทักษะทางดนตรีอย่างเป็นระบบ (ธวัชชัย นาควงศ์, 2543)

ในปัจจุบัน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จึงได้บรรจุการเรียนสอนวิชาดนตรีไว้ในข้อสาระดนตรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้รับรู้ไว้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สนุกเพลิดเพลิน มีความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้นกิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ พัฒนาระบบการรับรู้ทางศิลปะ เห็นภาพรวม การสังเกต รายละเอียด สามารถค้นพบศักยภาพของตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ด้วยการมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนปทุมคงคาประชานิรมิต มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ การคิดที่เป็นเหตุเป็นผลถึงวิธีการทางศิลปะ ความเป็นมาของรูปแบบภูมิปัญญาท้องถิ่นและรากฐานทางวัฒนธรรม ค้นหาผลงานทางศิลปะสื่อความหมายกับตนเอง ค้นหาศักยภาพ ความสนใจส่วนตัว ฝึกการเรียนรู้ การสังเกตที่ละเอียดอ่อน อันนำไปสู่ความรัก เห็นคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในสร้างสรรค์คุณค่าของศิลปะและสิ่งรอบตัว พัฒนาเจตคติ สนุกเพลิดเพลิน รสนิยมส่วนตัว มีทักษะ กระบวนการ วิธีการแสดงออก การคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาทของศิลปกรรมในสังคมของตน ซึ่งสะท้อนให้เห็นมุมมองของชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง

การปกครอง และความเชื่อทางศาสนา ด้วยลักษณะธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ การเรียนรู้เทคนิค วิธีการทำงาน ตลอดจนจนเป็นการเปิดโอกาสให้แสดงออกอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดัดแปลงจินตนาการ มีสุนทรียภาพและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย และสากล

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนสาระดนตรี และได้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนปทุมคงคาประชานิรมิต อำเภอปทุมคงคา จังหวัดนครราชสีมา จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมคงคาประชานิรมิต เพื่อนำผลการศึกษาดังกล่าว ไปพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาครูผู้สอนให้ตรงต่อความต้องการของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมคงคาประชานิรมิต

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมคงคาประชานิรมิตใน 5 ด้านต่อไปนี้

- 1.1 ด้านครูผู้สอน
- 1.2 ด้านเนื้อหาสาระและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.3 ด้านสื่อ อุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้
- 1.4 ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมคงคาประชานิรมิต จำนวน 1,190 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง โดยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมคงคาประชานิรมิต จำนวน 291 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

3. ตัวแปรในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ ด้านครูผู้สอน ด้านเนื้อหาสาระและการจัดกิจกรรมเรียนการสอน ด้านสื่ออุปกรณ์และการเรียนรู้ ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านการวัดและประเมินผล

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนปทุมคงคาประชานิรมิต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมคงคาประชานิรมิต

2. เพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในด้านวิชาดนตรีสากลให้ตรงต่อความต้องการของนักเรียน

3. ครูผู้สอนได้ทราบข้อบกพร่อง และนำข้อบกพร่องที่ได้รับจากการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมุ่งเน้นไปที่ทำการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตอนปลายโรงเรียนปทุมคงชาประชาชนิรมิตอำเภอปทุมคงชา จังหวัดนครราชสีมา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนปทุมคงชาประชาชนิรมิต อำเภอปทุมคงชา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1,190 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง โดยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนปทุมคงชาประชาชนิรมิต อำเภอปทุมคงชา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 291 คนได้โดยวิธีการการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล โรงเรียนปทุมคงชาประชาชนิรมิต ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากลใน 5 ด้าน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale)

ด้านที่ 1 ครูผู้สอน

ด้านที่ 2 เนื้อหาสาระและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านที่ 3 สื่อ อุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้

ด้านที่ 4 สถานที่และสภาพแวดล้อม

ด้านที่ 5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากลในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนปทุมคงคาวิทยะประชาณิรมิต ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open end questionnaire)

2.2 วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

2.2.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2.3 นิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามในการวิจัย

2.2.4 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.5 นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Congruence : IOC)

2.2.6 ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาว่าแบบสอบถามแต่ละข้อ วัดตรงตามจุดประสงค์ของการวิจัยที่ระบุไว้หรือไม่ ให้ผู้เชี่ยวชาญทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง “คะแนนการพิจารณา” กำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น วัดตรงตามจุดประสงค์ของการวิจัยที่ระบุไว้จริง

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น วัดตรงตามจุดประสงค์ของการวิจัยที่ระบุไว้จริง

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่ได้วัดตรงตามจุดประสงค์ของการวิจัยที่ระบุไว้จริง

2.2.7 นำค่าความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม

$\sum R$ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าค่า IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ข้อคำถามนั้นก็เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะของจุดประสงค์นั้น ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นก็ถูกตัดออกไป หรือนำไปปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้ดีขึ้น

2.2.8 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.9 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนปทุมคงคาประชานิรมิต อำเภอปทุมคงคา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบัค ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ในการออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามต่อผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมคงคาประชานิรมิต อำเภอปทุมคงคา จังหวัดนครราชสีมา

2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาไปขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมคงคาประชานิรมิต อำเภอปทุมคงคา จังหวัดนครราชสีมาเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และแจกแบบสอบถาม

3. ทำการรวบรวมแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมด จำนวน 287 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.03 แล้วมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยดำเนินการ ดังนี้

4.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละและนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

4.2 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล โรงเรียนปทุมคงคาวิทยุประชานิมิตวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอรูปของตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมายดังต่อไปนี้

5 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

และมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนด ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม วิเคราะห์โดยการจัดลำดับความถี่

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมคงคาประชานิรมิต

ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาดนตรีสากล	N = 287			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านครูผู้สอน	4.38	0.56	มาก	1
2. ด้านเนื้อหาสาระและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.21	0.63	มาก	2
3. ด้านสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้	4.08	0.65	มาก	4
4. ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม	4.03	0.67	มาก	5
5. ด้านการวัดและประเมินผล	4.12	0.65	มาก	3
เฉลี่ย	4.16	0.63	มาก	

อภิปรายผล

ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่พบจากการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมคงคาประชานิรมิต ที่จะนำมาอภิปรายตามจุดมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ด้านครูผู้สอน พบว่า พึงพอใจที่มีระดับความคิดเห็นลำดับมากที่สุด ได้แก่ ครูสามารถสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างมีอาชีพ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนสาระดนตรีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป โดยเฉพาะภาคปฏิบัติ มีการจัดการเรียนการสอนแบบสาธิต นับเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เพราะนักเรียนจะได้เห็น ได้ฟัง และเป็นแบบอย่างนำไปสู่การฝึกฝนตาม ทำให้เกิดทักษะและความรู้ต่อไป สอดคล้องกับที่

เชดส์คัลด์ ศรียาภัย (2543, น.9) กล่าวว่า ครูดนตรีต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิชาดนตรีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยเฉพาะดนตรีปฏิบัติจะถูกตั้งความหวังไว้มาก นั่นคือครูดนตรีที่ปฏิบัติเครื่องดนตรีไม่ได้ หรือเล่นได้แต่ยังไม่ชำนาญ หรือไม่สามารถจัดตั้งวงดนตรีของโรงเรียนขึ้นได้ ไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคมของโรงเรียนนั้น ครูดนตรีที่มีความสามารถในการปฏิบัติเครื่องดนตรีอยู่ในระดับที่มีความชำนาญ จะเป็นการสร้างความศรัทธาต่อตัวผู้เรียน ซึ่งย่อมส่งผลให้การเรียนการสอนวิชาดนตรีประสบความสำเร็จด้วย ในทางกลับกันหากครูดนตรีมีความรู้ความชำนาญในวิชาการดนตรีค่อนข้างต่ำหรือทักษะปฏิบัติไม่เก่ง ความศรัทธาของผู้เรียนจะลดลง วิชาดนตรีคือยาขม ความเบื่อหน่ายต่อวิชาดนตรีก็เกิดขึ้น ผู้เรียนจะหันไปหากิจกรรมอื่นที่ตนเห็นว่าดีกว่าทันที และมาลี จุฑา (2544, น.258) กล่าวถึงลักษณะของครูที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ดีของนักเรียน คือ เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีมาตรฐานการปฏิบัติ มีการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน และมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนต้องการครูที่จะมีความสามารถระดับมืออาชีพ เพราะจะมีความสามารถและประสบการณ์ในการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติมาเป็นเวลานาน จะสามารถถ่ายทอดความรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่แก่นักเรียนได้

2. ด้านเนื้อหาสาระและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ความพึงพอใจที่มีระดับความคิดเห็นลำดับมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรี ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เพราะการเรียนรู้ของคนเรานั้นมีหลายแบบ จึงต้องมีวิธีการและกระบวนการสอนหลายรูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ และในบรรดาการสอนที่มีอยู่มากมายนั้น เราไม่สามารถกำหนดได้ว่ากระบวนการสอนใดดีกว่ากระบวนการสอนใด ซึ่งสอดคล้องกับ เบื้อง กุมุท และคนอื่นๆ (2537, น. 235) กล่าวว่า ปัญหาการเลือกกระบวนการสอนไม่ได้อยู่ที่กระบวนการใดดีที่สุด แต่อยู่ที่ว่ากระบวนการใดเหมาะสมกับนักเรียน เนื้อหา และจุดประสงค์ที่ครูจะสอน การค้นหากระบวนการที่ดีที่สุดเพียงหนึ่งกระบวนการ เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยากและไม่

ควรทำอย่างยิ่ง แต่ครูทุกคนควรหันมาสนใจกระบวนการสอนหลายๆ แบบ และต้องตระหนักไว้เสมอว่ายังไม่มีการบวนการสอนใดช่วยทำให้ประสบผลสำเร็จกับนักเรียนทุกคน หรือทำให้บรรลุจุดประสงค์ทุกๆ ข้อ

3. ด้านสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ พบว่า ความพึงพอใจที่มีระดับความคิดเห็นลำดับมากที่สุด ได้แก่ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสื่อการสอน เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับครูในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ผู้เรียนจะบังเกิดพัฒนาการในการเรียนรู้ รวมทั้งครูจะสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้ดีเพียงใดนั้น สิ่งบ่งชี้สำคัญประการหนึ่งก็คือประสิทธิภาพของการใช้สื่อการเรียนการสอนของผู้ใช้สื่อหรือผู้นำเสนอสื่อตนเอง สื่อการสอนแต่ละชนิดแต่ละประเภทหากผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว สื่อชนิดนั้นหรือประเภคนั้นย่อมก่อให้เกิดพัฒนาการทางการเรียนรู้ได้ดีที่สุด (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2537, น.27-30) และสอดคล้องกับ ญูฑธ สุทธิจิตต์ (2540, น.139) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สื่อการเรียนการสอนดนตรีจัดเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก และสื่อประเภทเครื่องดนตรีช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสและเล่นดนตรี ซึ่งเป็นสิ่งเร้าช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ดนตรีได้เป็นอย่างดี

4. ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม พบว่า ความความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมธานีประชานิรมิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ห้องดนตรีมีการตกแต่งเพื่อจูงใจในการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนต้องการห้องดนตรีที่สะอาด เรียบร้อย และเป็นระเบียบ มีบรรยากาศเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่ มาลี จุฑา (2544, น.246) ได้กล่าวว่าบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวนักเรียน มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพได้ เช่น จัดให้มีห้องเรียนที่ดี จัดห้องเรียนยุคใหม่ เป็นต้น และจากการสำรวจเอกสารงานวิจัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2531, น.ค) ได้ค้นพบว่าบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนและเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น การสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ที่ครูให้ความเอื้ออาทรต่อนักเรียนที่นักเรียนกับนักเรียนมี

ความสัมพันธ์อันดีมิตรต่อกันที่มีระเบียบ มีความสะอาด เหล่านี้เป็นบรรยากาศที่นักเรียนต้องการ ทำให้นักเรียนมีความสุขที่ได้มาโรงเรียนและในการเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ถ้าครูผู้สอนสามารถสร้างความรู้สึกรักนี้ให้เกิดขึ้นต่อนักเรียนได้ ก็นับว่าครูได้ทำหน้าที่ในการพัฒนาเยาวชนของประเทศชาติให้เติบโตขึ้นอย่างสมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม โดยแท้จริง

5. ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมธานีประชานิรมิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ เมื่อนักเรียนสอบไม่ผ่าน ได้ให้ออกาสนักเรียนได้สอบแก้ตัวทุกครั้ง ทั้งนี้ เนื่องจากการวัดและการประเมิน (Assessment) คือ กระบวนการจัดเก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตัดสิน (Determine) ระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ผลความสำเร็จที่พึงปรารถนาหรือผลความสำเร็จตามมาตรฐานคุณภาพผลการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทิวต์ล ฌนิโชติ (2549, น.5) ซึ่งกล่าวว่าการวัดและการประเมินช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจตรงกัน ในผลการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐานที่ต้องการให้บังเกิดขึ้นจากการเรียนการสอนและจัดทำเป็นเกณฑ์สำหรับการตรวจสอบ ช่วยเพิ่มการเร่งเร้าเพียรพยายามร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนที่จะใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้อุปกรณ์สื่อ นวัตกรรมต่างๆ เพื่อมุ่งไปสู่การบรรลุผลการเรียนตามเกณฑ์ ช่วยให้มีการบันทึก พฤติกรรมของผู้เรียน ติดตามผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมธานีประชานิรมิต ทั้ง 5 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$, $S.D.=0.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยความพึงพอใจที่มีระดับความคิดเห็นลำดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=4.38$, $S.D.=0.56$) รองลงมา ได้แก่

ด้านเนื้อหาสาระและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.21$, $S.D.=0.63$) และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.12$, $S.D.=0.65$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ความสำคัญแก่การเรียนการสอนวิชาดนตรีให้มากขึ้น
2. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับวิชาดนตรี เพื่อเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้พบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จะได้เรียนรู้เทคนิคใหม่ๆ ที่จะนำมาดำเนินการสอนให้ทันสมัย โดยเฉพาะทักษะในการสอนและปฏิบัติเครื่องดนตรี ความรู้ทางการวัดผล และการสร้างแบบทดสอบ
3. ผู้บริหารควรเพิ่มงบประมาณด้านวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน ครุภัณฑ์เครื่องดนตรีให้มากขึ้น และจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ ให้เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ทั้งนี้เพราะได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ ชันธิศิริ รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์ อาจารย์อนุรักษ์ บุญแจและอาจารย์จิระพันธ์ อ่อนเถื่อน ที่ให้ความรู้ ให้คำปรึกษาแนะนำ รวมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเนื้อหา ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มนตรี ภู่งาม นายวรสรณ์ เนตรทิพย์ อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา นายไพฑูรย์ โนนสูงเนิน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนปทุมคงคา ประชาธิปัตย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณท่าน ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมคงคา ประชาธิปัตย์ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ :ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เชิดศักดิ์ ศรียาภัย. (2543). **สภาพการสอนวิชาดนตรีในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน ในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาเขต 4. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.**
- ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์. (2540). **กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. (พิมพ์ครั้งที่ 3).** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิวต์ถ์ มณีโชติ. (2549). **การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.**
- ธวัชชัย นาควงษ์. (2543). **การสอนดนตรีสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- เปรี๊ญ กุมุท และคนอื่นๆ. (2537). **ประมวลสาระชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อการสอน หน่วยที่ 1-4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.**
- มาลี จุฑา. (2544). **การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : อักษรวิพัฒน์.**
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2537). **การเลือกใช้สื่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ. ประชาศึกษา. 3 (ธันวาคม 2537) : 27-30.**
- หรรษา นิลวิเชียร. (2540). **ปฐมวัยศึกษา หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.**